

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	23517 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23517
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Калин Богдана Миколаївна, Тодорович Олена Сергіївна, Нікітченко Юлія Станіславівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.10.2021 р. – 29.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/Samoocinka-101-Ekologia_mag.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/Programa-vizuty-101-Ekologia_mag.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП «Екологія» є вкрай актуальною освітньою програмою для регіону як платформа підготовки кваліфікованих фахівців у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Акредитаційна експертиза дозволила виявити як сильні, так і слабкі сторони ОПП. Регіональна спеціалізація і тісні взаємозв'язки з об'єктами ПЗФ забезпечують формування унікальності освітньої програми, а також набуття здобувачами освіти необхідних теоретичних і практичних знань і навичок у сфері екології, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, формування і розвитку екологічної мережі, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Забезпечити гідні умови для підготовки конкурентоздатних фахівців дозволяють наявний людський потенціал, доступні матеріально-технічні ресурси ЗВО, тісна співпраця зі стейкхолдерами. Поряд з цим виявлені певні недоліки, що потребують подальшого удосконалення. Для активізації співпраці з міжнародними закладами освіти та науково-дослідними установами, а також міжнародної академічної мобільності необхідно посилити мовну підготовку НПП і здобувачів освіти. Для розширення спектру унікальних професійних компетентностей доцільно популяризувати серед здобувачів ВО неформальну освіту. Вкрай важливо переглянути стратегію профорієнтаційної роботи серед потенційних абітурієнтів для збільшення чисельності наборів. Однак експертна група вважає, що освітньо-професійна програма «Екологія» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям оцінювання якості вищої освіти. Виявлені недоліки несуттєві. Менеджмент ЗВО, гарант ОПП та НПП, що забезпечують реалізацію освітньої програми, усвідомлюють недоліки та мають реалістичний план їх вирішення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

За кожним критерієм оцінювання ОПП «Екологія» визначені сильні сторони та позитивні практики, що підтверджені відповідними фактами й доказами. Серед відмічених експертною групою сильних сторін можна виділити наступні: мета ОПП узгоджується зі стратегією ЗВО, а її цілі та програмні результати навчання визначені з урахуванням позицій і потреб усіх зацікавлених сторін; зміст ОПП відповідає предметній області, освітні компоненти логічно структуровані відповідно до цілей освітньої програми і у сукупності забезпечують досягнення ПРН; зовнішні та внутрішні стейкхолдери активно залучені до організації і реалізації освітнього процесу, процедур забезпечення якості освіти; інформація про освітній процес є доступною для учасників, на веб-ресурсі ЗВО представлені ОПП, НП, силабуси та методичні рекомендації для практичних робіт, інформація про самостійну роботу, виробничу практику та вимоги до написання кваліфікаційної роботи; у ЗВО створені достатні умови для навчання і наукової діяльності здобувачів ВО та НПП; для сприяння професійному розвитку викладачів запроваджено систему матеріального і морального заохочення; в освітньо-науковому середовищі ЗВО відчувається сформована культура якості, що сприяє постійному вдосконаленню освітньої програми та освітньої діяльності; ЗВО запроваджує заходи, спрямовані на покращення системи внутрішнього забезпечення якості ОПП; наявний інформативний та змістовний веб-ресурс ЗВО, що працює в режимі оперативного оновлення.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

За кожним критерієм оцінювання ОПП експертна група визначила слабкі сторони та недоліки освітньої програми. Усунення визначених недоліків і слабких сторін освітньої програми покращить якість надання освітніх послуг, для чого були надані певні рекомендації щодо удосконалення освітньої програми, а саме: посилити практичну підготовку здобувачів освіти за рахунок введення лабораторних робіт та/чи додаткових практичних занять на базі лабораторій в ОК, передбачити практичні заняття на базах роботодавців; посилити співпрацю з представниками профільних організацій, установ і підприємств стосовно проведення тренінгів, майстер-класів, лекторіїв для здобувачів вищої освіти; передбачити практику вибору дисциплін поза цією ОПП; активізувати участь здобувачів ВО у програмах академічної мобільності та здобуття неформальної освіти; підвищити публікаційну активність здобувачів освіти; оновити силабуси ОК; обмежити практику використання тестів як контрольних заходів з переходом до завдань, що розкривають здатності у здобувача освіти до системного, аналітичного та критичного мислення; створити умови у ЗВО для заохочення НПП до викладання профільних дисциплін іноземною мовою; посилити практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОПП; оновити анкети для опитування стейкхолдерів відповідно до їх участі в освітньому процесі; оновити та удосконалити англomовну версію сайту.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко сформульовані цілі, що пов'язані з підготовкою кваліфікованих фахівців, які володіють необхідними компетентностями для виконання професійних завдань виробничо-прикладного й інноваційно-наукового характеру (<https://cutt.ly/YTxgDCV>). Унікальність ОПП виражає її фокус на опанування здобувачами ВО знань і навичок у сфері екології, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, формування і розвитку екологічної мережі, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Її галузеве та регіональне спрямування тісно пов'язані зі спеціалізацією Карпатського регіону та його екологічними проблемами. Це підтверджено наявністю відповідних обов'язкових ОК (наприклад, «Екологічний менеджмент та аудит», «Менеджмент природозаповідних територій», «Формування та розвиток екомережі») та вибіркових ОК («Природно-заповідний фонд України», «Міжнародна практика заповідної справи», «Використання територій та об'єктів ПЗФ»). Для підвищення мовних компетенцій здобувачів ВО в ОПП передбачено вивчення дисципліни «Biology: concepts and investigations» англійською мовою, що відповідає меті освітнього процесу у ЗВО – підготовка компетентних фахівців, конкурентоздатних на національному та міжнародному ринках праці (<https://cutt.ly/nR5t4Mw>). На думку ЕГ, для здобувачів ВО цієї ОПП доцільно дисципліну «Biology: concepts and investigations» перейменувати на «Ecology: concepts and investigations», що буде у більшій мірі відповідати її змістовому наповненню. Здобувачі ВО зазначили, що позитивно ставляться до практики викладання дисциплін іноземною мовою, оскільки розуміють її важливість для кар'єрного розвитку. Під час інтерв'ювання керівництво ЗВО продемонструвало підтримку ОПП, а також її важливість для досягнення стратегічних цілей розвитку закладу освіти. Так, т.в.о. ректора Запужляк Р.І. наголосив на необхідності підтримки екологічної освіти в ЗВО, її значенні для регіону та країни загалом.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Врахування позицій і потреб стейкхолдерів передбачено Положенням про Раду стейкхолдерів факультету природничих наук (<https://cutt.ly/5R9NMZO>), що має на меті інтеграцію зацікавлених осіб у систему менеджменту ЗВО в частині удосконалення внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Природничого факультету. Згідно з Положенням, під час формування й оновлення змісту ОПП, мають бути враховані пропозиції здобувачів ВО, НПП, випускників, роботодавців та інших зацікавлених. Під час зустрічей з фокус-групами учасники підтвердили свою участь в опитуваннях та обговореннях з метою обміну думками, пропозиціями та рекомендаціями щодо удосконалення змісту ОПП і поліпшення якості освіти здобувачів ВО. Наприклад, Голова ГО «Всеукраїнська екологічна ліга» Тетяна Тимочко повідомила, що під час опитування порадила збільшити кількість годин на опанування іноземної мови. Також у рамках опитування стейкхолдерів здобувачі ВО висловили побажання щодо збільшення годин на вивчення фахової іноземної мови та передбачити лабораторні заняття з дисциплін професійного спрямування (<https://cutt.ly/nR5aBpU>). Зі слів гаранта ОПП, в новій редакції освітньої програми передбачено викладання другої профільної дисципліни англійською мовою (Geoinformatic systems in ecology) та збільшення кількості годин на практичні заняття. З проєктом ОПП можна ознайомитися за посиланням <https://cutt.ly/cTxjKHU>. Інформація про взаємодію зі стейкхолдерами (наприклад, протоколи зустрічей, аналіз результатів опитування, рецензії на ОПП) оприлюднена на веб-ресурсі ЗВО (<https://cutt.ly/IR5o1Uf>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОПП відображають тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, а також галузевий і регіональний контекст. Однак у ОПП не визначені ПРН (відмінні від тих, що є у стандарті), що відображають унікальність освітньої програми. Розвиток спеціальності обумовлюється зростаючим попитом на фахівців у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування з фокусом на управління природоохоронними територіями. Цей факт підтверджують тенденції заповідання територій у регіоні, зростаюча кількість заповідників, а також представники роботодавців під час зустрічі з ЕГ. Галузевий контекст ОПП відображають ОК «Біотичні системи та методи їх екодіагностики», «Екологічне інспектування», «Відновлення трансформованих екосистем», «Технічні засоби захисту та екоінжиніринг». Регіональний контекст – ОК «Формування та розвиток екомережі», «Менеджмент природозаповідних територій», «Природно-заповідний фонд України», «Загальне та спеціальне природокористування», «Використання територій та об'єктів ПЗФ». При формулюванні цілей і ПРН ОПП враховувався досвід як вітчизняних, так іноземних закладів освіти. ОК «Міжнародна практика заповідної справи» та «Використання територій та об'єктів ПЗФ» уведені в ОПП на підставі вивчення відповідної освітньої програми Латвійського університету у м. Рига. ОК «Geoinformatic systems in ecology» – Люблінського католицького університету в Польщі. Також, під час формування проєкту ОПП, було проаналізовано досвід вітчизняних ЗВО, що здійснюють підготовку здобувачів ВО за спеціальністю 101 «Екологія» (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний транспортний університет). На думку ЕГ, для посилення професійної підготовки

здобувачів ВО, а також розширення можливостей працевлаштування випускників за спеціальністю, рекомендується доповнити ОПП такими компонентами: управління природоохоронною діяльністю на підприємстві, економічна оцінка й обґрунтування природоохоронних рішень, принципи та підходи взаємодії з громадськістю (вивчення їх думки, опитування, управління конфліктними ситуаціями). Аналіз документації та результати спілкування зі стейкхолдерами підтвердили, що ОПП відповідає тенденціям розвитку спеціальності, ринку праці, галузевому та регіональному контексту.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП і змістове наповнення обов'язкових ОК забезпечують досягнення визначених ПРН, передбачених стандартом вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП актуальна, розвивається із врахуванням вимог законодавства у сфері вищої освіти, потреб ринку праці та регіону. Під час розробки ОПП були враховані цінності, місія і стратегія закладу освіти. До обговорення змісту ОПП постійно залучаються представники роботодавців, здобувачі ВО, випускники, НПП. ОПП розроблена з урахуванням вимог Стандарту спеціальності, враховує всі його загальні та фахові компетентності, вимоги до підсумкової атестації здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Зважаючи на позитивні відгуки здобувачів ВО щодо вивчення дисциплін іноземною мовою, рекомендується збільшувати кількість таких ОК у ОПП. Рекомендується доповнити ОПП такими компонентами: управління природоохоронною діяльністю на підприємстві, економічна оцінка й обґрунтування природоохоронних рішень, принципи та підходи взаємодії з громадськістю. Рекомендується додати програмні результати навчання (відмінні від тих, що є у стандарті) таким чином, щоб підкреслити унікальність ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи зазначені сильні сторони і позитивні практики, такі як унікальність ОПП, врахування регіонального контексту, тенденцій розвитку ринку праці та пропозицій зацікавлених сторін при формуванні ОПП, експертна група дійшла висновку, що освітня програма відповідає рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає встановленому навчальному навантаженню освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти (ст. 5 Закону України «Про вищу освіту», Стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія»). Навчальний план містить обов'язкові та вибіркові ОК. Відповідно до ОПП обов'язкові ОК забезпечують 60 кредитів ЄКТС (66,67%). Обов'язкові ОК загальної підготовки становлять 12 кредитів ЄКТС (13,33%). Однак у ОПП не вказана кількість кредитів для дисципліни «Охорона праці в

галузі», при цьому сума кредитів за іншими обов'язковими ОК становить 60 кредитів. На обов'язкові ОК професійної підготовки припадає 48 кредитів ЄКТС (53,34%). Вибіркові ОК професійної підготовки забезпечують 30 кредитів ЄКТС (33,33%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП чітко визначений і відповідає спеціальності 101 «Екологія». ОПП затверджена у 2019 році. На зустрічі гарант ОПП повідомила, що наразі робоча група працює над оновленням змісту ОПП. Проєкт ОПП оприлюднено на веб-ресурсі навчально-методичного відділу ЗВО (<https://cutt.ly/CR5hxDr>). На думку ЕГ, відсутність перехресного посилання на проєкт ОПП на веб-сторінці випускової кафедри може створювати незручності з пошуком для зацікавлених осіб. ОПП є структурованою. Розподіл загального часу навчання доцільний, дозволяє забезпечити належне опанування ОК здобувачами ВО. Проте експерти вважають, що виробничу практику у 3 семестрі доцільно перенести з 9-12 тижнів навчання на 1-4 чи 5-8 тижні навчання, що дозволить збільшити часовий проміжок між захистом звітів з практики та підсумковою атестацією, а здобувачі ВО матимуть більше часу на аналіз та опрацювання результатів досліджень, проведених під час практики. ОК, включені до ОПП, у достатній мірі забезпечують теоретичний зміст предметної області спеціальності. ОК взаємопов'язані, складають єдину систему, систематизовані таким чином, щоб сформувати компетентності, необхідні для розв'язання складних задач у професійній діяльності. З метою розвитку ОПП, експертна група вважає доцільним доповнити зміст ОК таким чином, щоб посилити досягнення наступних програмних результатів: ПР04 (правове регулювання у сфері природокористування й охорони довкілля), ПР07 (вивчення іноземної мови професійного спрямування), ПР09 (принципи управління персоналом в екологічній діяльності), ПР15 (оцінка екологічних ризиків), ПР16 (розробка стратегії екологізації діяльності суб'єктів господарювання). ПР17 забезпечується тільки за рахунок ОК11 і ОК12, проте ці обидві ОК пов'язані з підготовкою і захистом кваліфікаційної роботи. Однак ПР17, що передбачає критичне осмислення теорії, принципів, методів і понять з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології, доцільно передбачити в структурі інших ОК (наприклад ОК01, ОК03, ОК10). У цілому, обов'язкові ОК, включені до ОПП, у сукупності дозволяють досягнути програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП в цілому відповідає предметній області спеціальності 101 «Екологія» за переліком дисциплін та програмних результатів навчання в межах основного блоку, та не суперечить в межах варіативного. Враховує сучасні тенденції розвитку екологічної науки та регіональні особливості і специфіку ОПП. Освітня програма містить обов'язкові освітні компоненти, усі з яких за своїм змістом мають безпосередній зв'язок зі спеціальністю. При обговоренні освітньої програми у фокус-групах з роботодавцями та випускниками цієї ОПП вони також підтвердили її відповідність предметній області, сучасному рівню розвитку відповідної галузі та практичній спрямованості.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ЗВО прописані процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, що регламентуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/5R5ja8z>) та Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/sR5jhgh>). У цілому, описані процедури зрозумілі та доступні для здобувачів освіти. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти ОПП формується за рахунок вибору дисциплін зі списку вибору ОК та можливості самостійно обирати базу проходження виробничої практики, керівника та теми кваліфікаційної роботи. Відповідно до НП вибіркові ОК професійної підготовки забезпечують 30 кредитів ЄКТС (33,33%), що відповідає вимогам законодавства. Всі доступні для вибору ОК визначені у НП і, по суті, є дисциплінами з циклу професійної підготовки. Вибір цих дисциплін відбувається під час зарахування здобувачів освіти на ОПП в рамках вступної кампанії. Зі слів керівництва ЗВО і гаранта ОПП, здобувачі ВО мають можливість обирати дисципліни інших спеціальностей. Однак здобувачі освіти зазначили, що вони обирають тільки дисципліни зі списку ОПП (ВК13 – ВК24). За словами здобувачів освіти такий підхід їх влаштовує. Для ознайомлення на веб-ресурсі кафедри є силабуси до всіх вибірових дисциплін (<https://cutt.ly/wR5jF6o>). ЕГ вважає, що необхідно запровадити практику вибору дисциплін поза цією ОПП, а також розробити анотації до вибірових дисциплін для зручності ознайомлення здобувачів ВО з їх змістом.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів освіти відбувається як в межах ОК професійного спрямування, так і під час виробничої практики за фахом. Практична підготовка спрямована на набуття компетентностей визначених ОПП. Виробнича практика за фахом (12 кредитів ЄКТС) проходить на базі організацій, діяльність яких дотична до професійного фокусу ОПП. Це дозволяє здобувачам освіти не тільки отримати необхідні фахові компетентності, а й ознайомитися із сучасними тенденціями у сфері екології, охорони довкілля та раціонального природокористування. Окрім цього, гарант ОПП активно долучає представників роботодавців до оновлення змісту освітньої програми. Зі слів гаранта, пропозиції роботодавців стають підґрунтям для внесення відповідних змін. На ОПП, окрім виробничої практики за фахом, передбачені практичні заняття з обов'язкових та вибіркового ОК. Під час опитування здобувачі освіти зауважили, що необхідно збільшити кількість практичних і лабораторних занять. ЕГ погоджується, що при наявній матеріально-технічній базі введення лабораторних занять дозволить посилити практичну підготовку здобувачів ВО. В цілому, здобувачі освіти задоволені рівнем практичної підготовки на ОПП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОПП передбачає набуття здобувачами ВО соціальних навичок як в рамках вивчення освітніх компонентів, так і під час практичної підготовки та написання випускної кваліфікаційної роботи. Під час опитування НПП стверджували, що використовують сучасні методи навчання, що сприяють розвитку м'яких навичок. Наприклад, проектну роботу, роботу в групах, метод вирішення кейсів, дискусії, обговорення у форматі brainstorm тощо. Використання цих методів підтвердили здобувачі освіти. Однак у силабусах як обов'язкових, так і вибіркового ОК відсутня інформація про методи навчання, що унеможлиблює конкретизацію тих методів, що розвивають соціальні навички. У таблиці 3 Звіту СО зазначені методи навчання є узагальненими та типовими для всіх ОК. Такий підхід нівелює особливості ОК, узагальнюючи підходи до вивчення навчальних дисциплін, та обмежує можливості для досягнення мети та цілей навчальних дисциплін. Також розвиток соціальних навичок забезпечується під час виробничої практики за фахом (наприклад, під час спілкування з фахівцями, долучення до виконання робочих проєктів), а також участі в екологічних та інших заходах (здобувачі ВО Котик Ігор, Білуник Віталія, Козарук Роксолана брали участь у розробленні Стратегічної екологічної оцінки Програми соціально-економічного розвитку Івано-Франківської міської ТГ; Недашківський Ігор і Козарук Роксолана були учасниками Всеукраїнського проєкту «Відновлюємо ліси разом» за підтримки Міністерства енергетики та захисту довкілля і фінансової підтримки АТ «Прикарпаттяобленерго»). Під час бесіди здобувачі ВО відмітили, що сьогодні для еколога важливо володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для спілкування, а також навичками комунікації, адаптації, роботи в команді.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальні принципи розподілу навчального навантаження визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/3R5kFVm>). Відповідно до Положення, співвідношення аудиторних навчальних годин та годин для самостійної роботи становить 1/3 та 2/3 відповідно. Під час фокус-групи здобувачі освіти підтвердили, що мають достатнє навантаження для опанування навчального матеріалу та виконання індивідуальних і самостійних завдань. На підставі аналізу ОПП, НП та іншої доступної інформації ЕГ констатує, що фактичне навантаження здобувачів формально знаходиться у допустимих межах. На рівні ЗВО відбувається моніторинг рівня задоволеності здобувачів освіти освітнім процесом методом опитувань. Згідно результатів опитування здобувачі ВО задоволені рівнем та ефективністю організації освітнього процесу на ~4,6 балів, а зручністю та ефективністю розкладу занять – ~4,2 бали (<https://cutt.ly/4TxYXsH>). Серед аудиторних занять основними є лекційні та практичні заняття. Зі слів гаранта ОПП і НПП це обумовлено специфікою освітніх компонентів та рівнем підготовки. Однак здобувачі освіти зазначають, що їм не вистачає лабораторних занять, що підтверджують і результати опитування. Наявна матеріально-технічна база дозволяє посилити прикладний характер викладання навчальних дисциплін.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За дуальною формою освіти підготовка здобувачів ВО цієї освітньої програми не здійснюється. Однак у ЗВО є затверджене Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (<https://cutt.ly/HR5kZAf>). Гарант ОПП відмітила,

що наразі працюють над питанням імплементації дуальної освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Екологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП та її ОК відповідають вимогам законодавства та стандарту вищої освіти. Зміст ОК відповідає предметній області спеціальності. ОК логічно структуровані відповідно до цілей освітньої програми і, в цілому, забезпечують досягнення ПРН. Підібрані ОК орієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти знань і вмінь, необхідних для професійної діяльності еколога. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) передбачено в межах ОК, а також під час виробничої практики за фахом, участі в позааудиторних заходах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Серед слабких сторін слід відмітити відсутність інформації про методи навчання у силабусах ОК, а також недостатньо реалізований на практиці вибір ОК поза ОПП. Рекомендується розробити й оприлюднити анотації до вибіркових дисциплін для здобувачів ВО другого (магістерського) рівня освіти. Рекомендується передбачити збільшення кількості практичних занять на базі лабораторій ЗВО, а також партнерів-роботодавців. Рекомендується переглянути терміни проведення виробничої практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Чітко визначений зміст та структурованість ОПП, наповнення її ОК, що відповідає предметній області спеціальності та сучасному рівню розвитку галузі, наявні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО дають підстави експертній групі дійти висновку про те, що освітня діяльність за ОПП «Екологія» загалом відповідає Критерію 2. Усунення слабких сторін є цілком досяжним для ОПП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому, оприлюднені на сайті ЗВО (вкладка «Абітурієнтам» <https://admission.pnu.edu.ua/>), є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Для здобуття ОС Магістр приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста). Вступ проводиться на основі результатів єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (на основі ОС Бакалавр) або вступного випробування з іноземної мови (на основі ОС Магістр, ОКР Спеціаліст) та результатів фахового вступного випробування (комплексного іспиту з екології). Фахове випробування проводиться шляхом комп'ютерного тестування з метою забезпечення рівних умов всім вступникам та передбачає двоступеневу систему оцінювання знань (питання базового та основного рівня). Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань також регулюються у положенні «Про організацію вступних випробувань у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/WRjWMqn>). До обговорення правил прийому до ЗВО на наступний рік, за словами відповідального секретаря приймальної комісії Лапковського Е.Й., залучаються усі зацікавлені особи, в тому числі представники студентства. На допомогу вступнику на сторінці приймальної комісії викладена коротка інформація для вступників у магістратуру (<https://cutt.ly/HRjEwBg>). Програма фахового вступного випробування розміщена за посиланням <https://cutt.ly/rRVRD9a>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливості прийому на навчання на ОПП визначені у Правилах прийому <https://cutt.ly/ORjoDwp> та додатку з цих Правил <https://cutt.ly/bRjoCbJ>. Вступ здійснюється на конкурсній основі за результатами ЄВІ з іноземної мови / вступного випробування з іноземної мови та фахового вступного випробування – комплексного іспиту з екології. Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі з обох іспитів становить по 100 балів (за 200-бальною шкалою). Вага конкурсних показників становить: для ЄВІ з іноземної мови – 0,3, для фахового вступного випробування – 0,7, що дозволяє врахувати особливості цієї ОПП. Під час зустрічей з'ясовано, що гарант ОПП та викладачі кафедри біології та екології безпосередньо беруть участь у формуванні програми фахового вступного випробування. Програма фахового вступного випробування (комплексний іспит з екології) переглядається щорічно і містить перелік питань та рекомендованої літератури з дисциплін екологічного спрямування, проте рекомендовано збільшення кількості питань з дисципліни «Загальна екологія» (всього 15) та оновлення дисципліни «Екологічна експертиза», оновлення переліку рекомендованої літератури.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/VRj65k4>) та Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/JRkqivt>). Дані документи є чітко структурованими та доступними для здобувачів вищої освіти. Положеннями передбачено академічну мобільність як в межах України, так і з іноземними установами. При спілкуванні із здобувачами з'ясовано, що вони знають про своє право на академічну мобільність, обізнані з можливостями перезарахування результатів навчання. Проте, на цій ОПП немає здобувачів, які б скористалися цим правом. В умовах пандемії COVID-19 можливості щодо академічної мобільності є обмеженими, але експертна група рекомендує ЗВО активізувати цей напрям діяльності, зважаючи на значний досвід участі у міжнародних програмах та наукових проєктах НПП кафедри біології та екології. Експертна група вважає, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/pRkrB4z>, якими визначено порядок зарахування результатів неформальної освіти з використанням європейського трансферу та накопичення кредитів ЄКТС і європейської системи переведення оцінок EGRACONS. Положення є доступним для здобувачів вищої освіти, вони поінформовані про можливість зарахування результатів неформальної освіти. На зустрічах із викладачами, здобувачами, представниками студентського самоврядування було підтверджено надання інформації про найбільш поширені платформи для здобуття неформальної освіти Coursera, Prometheus. Однак здобувачі ОПП «Екологія» не брали участі у програмах неформальної освіти. На думку експертної групи, гаранту та викладачам слід популяризувати можливості отримання неформальної освіти, її значення для професійного зростання молодого фахівця та отримання додаткових навиків.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою «Екологія» відповідають чинному законодавству України, враховують особливості ОПП, чіткі та зрозумілі для вступників, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО та враховують особливості цієї ОПП. Наявність ряду положень, які регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті, їх оприлюднення на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність практики участі здобувачів вищої освіти ОПП «Екологія» у програмах академічної мобільності та здобуття неформальної освіти. Рекомендовано підвищувати інформованість здобувачів вищої освіти цієї ОПП щодо участі у програмах академічної мобільності та неформальної освіти. ЗВО має укладено велику кількість договорів та

угод із вітчизняними та іноземними освітніми та науково-дослідними установами, що є передумовою для активізації цих напрямів роботи.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень. Особливості ОПП «Екологія» враховані під час проведення фахового вступного випробування. Нормативна база ЗВО забезпечує надійність доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, що відповідає визначеному критерію.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (<https://cutt.ly/FRxprjtg>) передбачає реалізацію освітнього процесу у формі навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки та контрольних заходів. Силабуси навчальних дисциплін містять перелік компетентностей та ПРН, проте відсутній перелік методів, за допомогою яких планується досягти ПРН, що є свідченням недостатнього забезпечення реалізації студентоцентрованого підходу. Також потребують оновлення списки рекомендованої літератури ряду ОК (наприклад, «Методологія та організація наукових досліджень», «Менеджмент природозаповідних територій», «Виробнича практика за фахом»), доповнення їх іноземними джерелами та інтернет-ресурсами для більшості ОК. Зустрічі із НПП та здобувачами продемонстрували розуміння потреби використання поряд із традиційними сучасних інтерактивних методів реалізації освітнього процесу. Основними методами, що застосовуються, є пояснювально-ілюстративний, проблемного викладання, дискусія, презентація, практичні кейси. Для тестового контролю знань - сервіси Kahoot, Plickers. Поєднання аудиторних годин та годин самостійної роботи є обґрунтованим. Академічна свобода реалізується через індивідуальну навчальну траєкторію. Зокрема, можливість вільного вибору ВК, тем індивідуальних завдань та кваліфікаційної роботи, наукового керівника, напряму і методології дослідження, місця проходження практики було підтверджено на зустрічі із здобувачами та випускниками ОПП. Здобувачі мають можливість обрати місце практики із широкого переліку установ, з якими укладено договори (<https://cutt.ly/URVYi7i>) чи запропонувати свою організацію. Доброю є практика анкетування здобувачів після завершення вивчення ОК, що проводиться Центром дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності на базі сервісу <http://poll.pu.if.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Здобувачі на зустрічі підтвердили свою участь у такому опитуванні, а його результати за окремими дисциплінами було продемонстровано викладачкою Мильниченко Г.М. Здобувачі засвідчили, що вони задоволені формами та методами навчання і викладання. Рекомендовано моніторити результати таких опитувань і обговорювати їх на засіданні кафебри. Центром забезпечення якості також проводиться анкетування здобувачів, адміністрації, викладачів, роботодавців та випускників. На ОПП «Екологія» останнє опитування проведено в період 07-14.09.2021, а його результати, оприлюднені на сайті Університету <https://cutt.ly/ERxptKW>, вказують на достатньо високі оцінки усіх груп стейкхолдерів (середня оцінка по опитуванню склала 4,44). Проте експертна група рекомендує активізувати дане опитування, зокрема залучення більшої кількості випускників ОПП, та змінити терміни такого опитування, зважаючи, що здобувачі першого року навчання не можуть оцінити якість ОПП та освітнього процесу після першого ж тижня навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту, результатів навчання, критеріїв оцінювання окремих ОК міститься в силабусах, що опубліковані на сторінці кафедри біології та екології (<https://cutt.ly/aRVYxRT>). Силабус ОК містить інформацію щодо мети та цілей навчальної дисципліни, компетентностей та програмних результатів навчання, тематику занять та систему оцінювання навчальної дисципліни, політику академічної доброчесності та оцінювання (дедлайнів, перескладання), рекомендовану літературу. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що інформація про освітні компоненти надається також викладачами на заняттях відповідної дисципліни, проводяться очні групові та онлайн-консультації, створені групи в Telegram та інших месенджерах. У системі дистанційного навчання Університету (<https://d-learn.pnu.edu.ua/>), доступ до якої був продемонстрований експертній групі на резервній зустрічі, наявні методичні матеріали для лекційних та практичних навчальних занять освітніх компонентів,

тестовий контроль, проте відсутні методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Останні представлені на сторінці кафедри у вигляді тем (переліку питань) для самостійної роботи (<https://cutt.ly/CRVYEEF>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукова робота здобувачів регулюється відповідним Положенням (<https://cutt.ly/mRmPADL>). На зустрічах із здобувачами, гарантом ОПП Миленькою М.М., викладачами, завідувачкою відділу виробничої (навчальної) практики Василюшин Я.І. ЕГ переконалась у можливості поєднувати навчальний процес з науковими дослідженнями. Передбачено виконання кваліфікаційної роботи протягом навчання завдяки чергуванню теоретичної підготовки та науково-дослідної роботи здобувача. Наукові дослідження проводяться під час виробничої практики. Сфера діяльності баз практики відповідає фокусу ОПП, що підтверджують договори (<https://cutt.ly/9RmPYw8>) та надані ЕГ додаткові документи. Аналіз додаткових документів показав, що Кириленко Я. під час практики в Українському науково-дослідному інституті гірського лісівництва імені П.С. Пастернака (лабораторія екології та захисту лісу) та Міністерств енергетики та захисту довкілля України (департамент екомережі та ПЗФ) досліджував питання ведення лісового господарства в лісах різного цільового призначення та наукової діяльності в установах ПЗФ, а тема кваліфікаційної роботи пов'язана із екотоксикологічною оцінкою ґрунтів полігону захоронення токсичних відходів. Рекомендується узгоджувати напрями наукових робіт здобувачів ВО з наявними базами практики. Окремі ОК сприяють актуалізації і розвитку наукових досліджень здобувачів. Так, ОК1 «Методологія та організація наукових досліджень» дозволяє опанувати засади наукових досліджень, особливості їх проведення, методичні особливості їх проведення в екології. ОК3 «Сучасні інформаційні технології в екології» формує практичні уміння і навички використання новітніх інформаційних технологій, прикладних програм (MS Excel, Statistica, QGIS) у галузі екології. На кафедрі діє науковий гурток (<https://cutt.ly/9RVYX7Q>), однак фактів участі здобувачів не встановлено. Здобувачі на громадських засадах беруть участь у виконанні наукових проєктів: Науково-просвітницький молодіжний табір «Екокампус Чорногора» (2019 р.), «Проведення Стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської міської ТГ на 2021-2023 роки» (2021 р). Випускниця Бабак О.В. підтвердила свою участь у реалізації Українсько-польських обмінів молоддю: «Науково-просвітницький молодіжний табір «Екокампус Чорногора». Здобувачі беруть участь у наукових конференціях, предметних олімпіадах, підтвердженням цього є інформаційна довідка щодо участі здобувачів і випускників останніх 2-х років за ОПП «Екологія» другого (магістерського) рівня ВО у наукових і науково-просвітницьких проєктах кафедри, конференціях (з переліком публікацій), конкурсах (олімпіадах), що долучена до справи. Аналіз студентського наукового видання ЗВО «Збірник студентських наукових праць Еврика» показав низьку публікаційну активність здобувачів ОПП «Екологія» <https://cutt.ly/fRmP8DE>. Інформація про наукові заходи доступна на сторінках кафедри (<https://cutt.ly/oRmP1qa>) та науково-дослідної частини Університету (<https://nauka.pnu.edu.ua/>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ОПП «Екологія» розроблена в 2019 р. на основі попередньої ОПП «Екологія» (2016 р.) та Стандарту ВО України спеціальності 101 «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (2018 р.). Науково-педагогічними працівниками ОПП «Екологія» на даний час оновлено зміст освітніх компонентів на основі результатів наукової діяльності викладачів, в тому числі активній участі у низці наукових проєктів. Гарантом ОПП Миленькою М.М. та викладачами наведено приклади оновлення в частині обов'язкових та вибіркових ОК «Формування і розвиток екомережі», «Стратегія сталого розвитку», «Менеджмент природозаповідних територій», «Biology: concepts and investigations», «Природно-заповідний фонд України» та інші. Зокрема, впроваджено до ОК «Інформаційні технології в екології» змістовий модуль «R-статистика» та блок тем щодо онлайн- та офлайн-картографічних ресурсів і сервісів; до ОК «Природно-заповідний фонд України» - змістовий модуль «Природно-заповідний фонд Карпатського регіону»; при викладанні ОК «Менеджмент природозаповідних територій» запроваджено практику роботи з нормативними документами, які регламентують функціонування природоохоронних територій в країнах ЄС. Оновлення змісту навчальних дисциплін на основі новітніх наукових досягнень та сучасних практик природозаповідання підтверджується протоколами засідання кафедри біології та екології (<https://cutt.ly/zTptYAT>), витягами з протоколів засідання кафедри біології та екології, що долучені як додаткові матеріали, та результатами опитування фокус-груп викладачів, здобувачів, роботодавців. Проте ЕГ відмітила необхідність оновлення та розширення розширення переліків джерел рекомендованої літератури в силабусах ОК. Університетом запроваджено практику моніторингу та періодичного оновлення освітніх програм. На сайті ЗВО розміщено проєкт ОПП «Екологія» (2021 р.) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/101-Project-op-mag-2021.pdf>), що демонструє оновлений зміст ОПП. НПП, які здійснюють викладання на даній ОПП, проходять підвищення кваліфікації та стажування, що підтверджено сертифікатами стажування, посвідченням про проходження курсів підвищення кваліфікації, надані ЕГ як додаткові матеріали. Отримані результати стажувань та курсів підвищення кваліфікації впроваджуються викладачами в освітній процес.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО здійснюється на основі Стратегії інтернаціоналізації на 2020-2025 рр. (<https://cutt.ly/PRVUoDL>). На зустрічі з викладачами експертна група отримала підтвердження участі працівників кафедри біології та екології Гнезділової В.І., Миленької М.М., Слущика В.М. та інших у міжнародних проєктах, стипендіальних програмах, стажуваннях. Доказами цього відповідні сертифікати та угоди про міжнародне співробітництво, що завантажені як додаткові документи. Здобувачі та викладачі також мають можливість короткострокових візитів до Варшавського та Ягелонського університетів. Здобувачка освіти Білунік В.В. 30.06-3.07.2021 р. була учасником лісового табору на базі «Гірського природного парку Марамуреш» (Румунія), що був організований в рамках проєкту «Карпатські лісові школи: пілотне співробітництво задля збереження природи і екологічної освіти» (на запит ЕГ надано список українських учасників табору, що долучений до справи). Науковий доробок викладачів за тематикою навчальних дисциплін ОПП, що був наданий експертній групі, містить значну кількість статей в іноземних та вітчизняних виданнях, в тому числі включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Зустрічі у фокус-групах підтвердили обізнаність здобувачів щодо можливостей реалізації міжнародної академічної мобільності. Ця інформація є у відкритому доступі на сайті Університету та надається в тому числі і через студентське самоврядування.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи, у цілому дозволяють досягнути заявлених ПРН. Доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Висока наукова активність НПП, участь у наукових проєктах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Силабуси навчальних дисциплін не містять переліку методів, які застосовуються при викладанні ОК. Потребують оновлення переліки рекомендованої літератури у силабусах навчальних дисциплін. Рекомендовано посилити міжнародну наукову та освітню активність здобувачів, підвищити публікаційну активність здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За критерієм 4 ОПП «Екологія» відповідає вимогам. Форми та методи навчання і викладання на ОПП сприяють досягненню ПРН, учасники освітнього процесу своєчасно отримують інформацію щодо змісту, порядку та критеріїв оцінювання освітніх компонентів. Наявність вказаних слабких сторін не впливає критично на якість підготовки здобувачів ВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/YR2hC9P>) та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів ВО (<https://cutt.ly/eRo66dE>) оцінювання здійснюється за допомогою поточного, модульного і семестрового контролів знань. Зі слів здобувачів ВО та НПП цю інформацію можна знайти в силабусах, що оприлюднені на сайті кафедри біології та екології (<https://cutt.ly/VR2waHc>), а також отримати від викладачів під час занять. У силабусах інформацію про форми контрольних заходів і критерії оцінювання представлено узагальнено, однотипно по всіх ОК, без врахування особливостей їх викладання і результатів навчання. Відсутній розподіл балів за видами робіт, не зазначено досягнення яких результатів навчання перевіряється після вивчення окремих тем чи матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни. У силабусі ОК «Формування та розвиток екомережі» критерії оцінювання визначені нечітко (є загальна інформація без деталізації, відсутня шкала оцінювання з визначенням балів у національній шкалі та шкалі ЄКТС) та незрозуміло (предбачені тільки практичні заняття, однак у п. 8 зазначені лабораторні заняття). У силабусах ОК «Екологічний менеджмент та

аудит», «Менеджмент природозаповідних територій», «Методологія та організація наукових досліджень» не вказано розподіл балів та порогові значення. Під час фокус-групи здобувачі ВО зазначили, що вони обізнані щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання, які для них є зрозумілими. Це підтвердили і результати опитування (<https://cutt.ly/cTxAGqa>): здобувачі ВО високо оцінили знання викладачами сучасних методів тестування й оцінювання (~4,8 балів). На ~4,4 бали оцінили те, що викладачі оцінюють їх успішність на основі завчасно оприлюднених методів і критеріїв оцінювання. Об'єктивність і справедливість методів оцінювання та критеріїв виставлення балів – 4,5 бали. Оприлюднення інформації щодо методів і критеріїв оцінювання здобувачів ВО – ~4,4 бали. Попри досить високі бальні оцінки, не всі здобувачі ВО отримують необхідну інформацію про форми контрольних заходів і критерії оцінювання. Рекомендується посилити цю роботу на рівні НПП і гаранта ОПП. Здобувачі ВО та НПП відмітили, що для перевірки знань найбільш поширеними є тестові завдання з використанням ІТ-технологій з подальшим усним опитуванням (за потреби). Це було підтверджено і під час ознайомлення з роботою дистанційної платформи. На думку ЕГ використання тестів дозволяє досягнути об'єктивності оцінювання знань, але, з іншого боку, такий підхід не дозволяє оцінити системність і глибину знань здобувачів освіти, їх критичне мислення і здатність до самостійної роботи.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів ВО здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія».

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Інформація про процедуру проведення контрольних заходів міститься в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://cutt.ly/YR2hC9P>), Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/eR066dE>), а також фрагментарно – у силабусах ОК цієї ОПП (<https://cutt.ly/VR2waHc>). Зазначені документи містяться на веб-ресурсі ЗВО у відкритому доступі. Для забезпечення об'єктивності та неупередженості екзаменаторів під час контрольних заходів для перевірки знань здобувачів ВО використовують комп'ютерне тестування. Здобувачі освіти отримують інформацію про проведення контрольних заходів і у визначений час мають авторизуватися у системі дистанційного навчання, щоб пройти тест. На екзаменах присутній один викладач, що підтвердили гарант ОПП, НПП та здобувачі освіти. Однак в анкеті опитування стейкхолдерів є пункт стосовно того, що за необхідності кафедра здійснює оцінку успішності у навчанні із залученням більше ніж одного екзаменатора. Здобувачі ВО оцінили цей пункт на 4,3-4,4 бали; НПП – 4,3 бали; адміністрація – 4,5 бали (<https://cutt.ly/cTxAGqa>). Процедури повторного проходження контрольних заходів та оскарження результатів прописані у Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/eR066dE>). Здобувачі ВО та представники студпарламенту підтвердили, що вони обізнані з процедурами та знають, що потрібно робити за необхідності. Це підтверджують і результати опитування. Можливість оскаржити результати оцінювання, що видаються неправильними чи несправедливими, здобувачі ВО оцінюють у ~4,3-4,4 бали (<https://cutt.ly/cTxAGqa>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основні положення академічної доброчесності містяться у відповідних документах, що оприлюднені на веб-ресурсах ЗВО та знаходяться у вільному доступі. До них належать: Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://cutt.ly/kR2vWXc>), Положення про запобігання плагіату у навчальній та науково-дослідній роботі студентів (<https://cutt.ly/XR2vXPf>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/8R2vNBj>). Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, що підтверджують результати опитування і фокус-групи. За результатами опитування, у ЗВО дотримуються академічної доброчесності та свободи і запобігають академічному шахрайству: здобувачі ВО – 4,4 бали, НПП – 4,7 балів, адміністрація – 4,6 балів. Кодекс доброчесності є ефективним: здобувачі ВО – 4,4 бали, НПП – 4,5 балів, адміністрація – 4,8-4,9 балів (<https://cutt.ly/cTxAGqa>). На рівні ЗВО запроваджено процедуру перевірки робіт студентів (зокрема кваліфікаційних робіт) на унікальність та запозичення. З цієї метою використовують дві програми: Unicheck і Plagiat.pl. На запит ЕГ гарант ОПП надала довідки про перевірку на плагіат кваліфікаційних робіт здобувачів ВО 2020 року випуску (Капусняк Д.І., Кириленко Я.О., Маслей М.В.). У кваліфікаційній роботі Капусняка Д.І. запозичення становлять

4,5%, Кириленка Я.О. – 17,6%, Маслей М.В. – 0%, що свідчить про високий рівень підготовки здобувачів ВО та дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність інформативних документів, в яких у доступній формі надано інформацію про критерії оцінки, контрольні заходи та академічну доброчесність. Достатня обізнаність здобувачів ВО щодо регламентів академічної доброчесності та критеріїв оцінки знань. В освітній процес імплементовано зрозумілі для усіх учасників процедури оцінювання навчальних здобутків здобувачів ВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У силабусах інформацію про форми контрольних заходів і критерії оцінювання представлено узагальнено, однотипно по всіх ОК, без особливостей ОК і результатів навчання. Переважання тестів для оцінки знань здобувачів. Рекомендується урізноманітнити форми контрольних заходів та, окрім тестів, використовувати ситуаційні та розрахунково-аналітичні завдання, проєктну роботу. Недостатньо розвинуті підходи для забезпечення об'єктивності НПП. Рекомендується поширити практику залучення другого викладача під час екзаменів. Рекомендується переглянути встановлений відсоток допустимих збігів у кваліфікаційних роботах здобувачів ВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ЗВО наявні позитивні практики та конкретні документи, які відповідають вимогам академічної доброчесності. У цілому є незначні зауваження, що не впливають на позитивне враження від організації роботи ЗВО за даним критерієм. Траєкторія вдосконалення є досяжною та цілком може бути реалізована.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз звіту СО, силабусів, результатів опитування здобувачів ВО та НПП дозволив підтвердити достатню кваліфікацію НПП ОПП, що дозволяє забезпечити досягнення здобувачами ВО загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання. Механізм та умови конкурсного добору викладачів регламентується Положенням про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/XR5bGC1>), розробленого на підставі Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Статуту університету. Вимоги до викладачів ОПП включають науковий ступінь, вчене звання, науковий рейтинг, наукові публікації відповідно до ОК, що вони забезпечують, а також участь у виконанні наукових проєктів, навчально-методичну діяльність. Викладацький склад представлений сімома кандидатами наук, доцентами і двома докторами наук, професорами (Миленька Мирослава Миронівна, к.б.н., доцент, зав.кафедри; Козак Ігор Іванович, д.б.н., проф., професор кафедри; Сімчук Андрій Павлович, д.б.н., проф., професор кафедри; Шпарик Віктор Юрійович, к.б.н., доцент, доцент кафедри; Заморока Андрій Михайлович, к.б.н., доцент, доцент кафедри; Мельниченко Галина Михайлівна, к.б.н., викладач кафедри; Черепанин Роман Миронович, к.б.н., доцент кафедри; Гнезділова Вікторія Ігорівна, к.б.н., доцент, доцент кафедри, Матківський Микола Петрович, к.т.н., доцент, доцент кафедри хімії середовища та хімічної освіти).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. У ЗВО розроблені і оприлюднені відповідні положення (<https://cutt.ly/hR3oMcc>). Вирішальне значення при конкурсному доборі викладачів мають їхній професіоналізм і спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОПП. Загалом оцінка включає особливі заслуги науково-педагогічного працівника, навчально-методичну роботу, наукову роботу, участь у міжнародній діяльності, організаційну, виховну та громадську роботу, оцінка викладача за методом 360°, профорієнтаційну роботу. У процесі конкурсу проводиться опитування здобувачів освіти щодо викладача. На зустрічах зі здобувачами ВО та студентським самоврядуванням було підтверджено, що здобувачі постійно оцінюють роботу НПП, а також долучаються до розробки опитувальників.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Реалізація ОПП передбачає тісну співпрацю з роботодавцями під час здійснення освітнього процесу. Під час фокус-групи й опитування представники роботодавців підтвердили, що їх на постійній основі залучають до обговорення ОПП, організації виробничих практик, гостьових лекцій та проведення спільних заходів. Роботодавці стверджують, що потребують фахівців-екологів, тому зацікавлені у співпраці з гарантом і НПП цієї ОПП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Доказів залучення до аудиторних занять практиків та експертів у сфері екології не надано. Однак у ході інтерв'ювання представники роботодавців підтвердили, що постійно спілкуються зі здобувачами освіти під час виробничої практики. Зі слів гаранта ОПП та НПП вони тримають постійний контакт з представниками роботодавців, направляють здобувачів освіти на практику на підприємства. Попри значну кількість укладених договорів про співпрацю, тісні взаємозв'язки з представниками роботодавців, високу актуальність спеціальності для області, ЕГ констатує, що співпраця з потенційними роботодавцями реалізована не у повній мірі. Рекомендується посилити роботу щодо розвитку відносин з підприємствами, які зацікавлені у випускниках ОПП та можуть забезпечити їм конкурентні умови праці, зокрема через залучення їх до навчального процесу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/jTxGTom>), що здійснюється за рахунок заохочення НПП до участі в наукових конференціях, проєктах (у тому числі міжнародних), круглих столах, наукових семінарах. Інформація про активність НПП міститься на веб-ресурсі кафедри у вкладці «Колектив» (<https://cutt.ly/NTxGjMN>). Викладачам відкритий безкоштовний доступ до наукових баз Scopus та Web of sciences. Доступні безкоштовні курси англійської мови для викладачів і практичні семінари щодо підготовки публікацій у журналах бази Scopus. Університет заохочує до публікації наукових робіт у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, пропорційним зменшенням навчального навантаження. Після введення дистанційного формату навчання відкрився безкоштовний доступ до курсів неформальної освіти на платформах Coursera та Prometheus. Також ЗВО пропонує академічну мобільність для НПП. Миленька М.М. пройшла стажування у Національному латвійському університеті (м. Рига) й Університеті Падерборн (Німеччина); Гнезділова В.І. - NUCLIO (м. Кашкайш, Португалія); Микитин Т.В. - на базі Polish Laboratory Animal Science Association (Варшавський університет).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток педагогічної майстерності НПП, що відображено у відповідних документах (<https://cutt.ly/qR3aNDG>). Під час зустрічі з академічним персоналом головний бухгалтер Григорів Ольга поінформувала ЕГ про такі види заохочень: про преміювання і встановлення додаткових надбавок до заробітної плати викладачам за високі досягнення при підготовці переможців Міжнародних і Всеукраїнських студентських наукових заходів; преміювання за публікації у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science; преміювання за захист дисертаційних робіт. ЗВО фінансує участь викладачів у наукових конференціях (1 раз на рік). За публікації наукових робіт у виданнях, що входять до МНМБД, можливе скорочення годин навчального навантаження. Інформацію про преміювання, надбавки та інші стимули підтвердили НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Кадровий потенціал, що забезпечує реалізацію ОПП, відповідає вимогам професійної активності НПП. Процедура конкурсного відбору викладачів на заміщення вакантних посад професорсько-викладацького складу є прозорою та зрозумілою. ОПП має розвинуті партнерські відносини з установами й організаціями, діяльність яких відповідає фокусу освітньої програми. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. Через впроваджену систему матеріального і морального заохочення викладачів ЗВО стимулює їх до підвищення академічної та професійної кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною є недостатнє залучення представників роботодавців до проведення лекцій, практичних занять тощо. Рекомендується активізувати співпрацю з партнерськими організаціями та передбачити участь практиків у навчальному процесі. Рекомендується розвивати нові форми залучення роботодавців до освітнього процесу (наприклад, до проведення занять на умовах сумісництва).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація НПП відповідає переліку дисциплін, що забезпечують досягнення ПРН цієї ОПП. Кадрова автономія ЗВО регулюється чинними внутрішніми положеннями відповідно до українського законодавства. Розвинені зв'язки з роботодавцями (державними та комерційними структурами, громадськими організаціями). Залучення роботодавців до освітнього процесу може бути вирішено за рахунок наявних партнерських зв'язків. ЕГ встановила, що Критерій 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ мала можливість ознайомитися з матеріально-технічним забезпеченням, що є доступним для ОПП, під час онлайн трансляції за участі гаранта ОПП і НПП. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ побачила класи з оснащеними інтерактивними дошками, у тому числі 1 електронний фліпчарт, аудиторію екологічного коворкінгу для проведення тренінгів, дискусійних клубів, захистів наукових робіт. За словами гаранта ОПП, більшість занять не пов'язані з експериментальними дослідженнями та здебільшого не потребують лабораторного обладнання. Але здобувачі ОПП мають можливість проводити наукові дослідження та працювати над виконанням кваліфікаційної роботи, користуючись колекціями гербарію і зоомузею. Так, студентка Куршович Ольга займалась вивченням та збором гербарію, знайшла унікальний вид лишайника. На даху ЗВО встановлено метеолабораторію, яку здобувачі ВО та НПП використовують для здійснення наукових досліджень. Так, здобувач освіти Дунай Віктор досліджує вплив метеорологічних факторів на концентрації різних речовин в повітрі для своєї кваліфікаційної роботи. Здобувачі та НПП цієї ОПП сортують відходи разом з ГО «Сортсмайт». Бібліотечний фонд і навчально-методичне забезпечення задовольняє потреби здобувачів ВО та дозволяють досягнути визначені ОПП цілі та програмні результати навчання. Є онлайн-бібліотека <http://lib.pu.if.ua/elibrary.php>. На зустрічі НПП підтвердили, що мають безкоштовний доступ до інформаційно-пошукових баз даних Scopus і Web of Science. Загалом наявні матеріально-технічні ресурси дозволяють забезпечити досягнення визначених ОПП цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час спілкування зі здобувачами ВО і НПП ЕГ мала можливість переконатися, що заклад освіти забезпечує для них безоплатний доступ до відповідної інфраструктури й інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької і наукової діяльності в межах освітньої програми. Здобувачі освіти мають вільний доступ до бібліотечних фондів університету, комп'ютерних класів з виходом до мережі інтернет.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У цілому освітнє середовище й умови для навчання здобувачів ВО є безпечними та дозволяють задовольнити їхні потреби та інтереси. У ЗВО працює служба психологічної підтримки, проте здобувачі цієї ОПП за допомогою не звертались. За потреби здобувачі освіти можуть звертатися за допомогою до представників студентського сенату (<https://www.facebook.com/senatpnu/>). У кожній групі є представник сенату, староста та профорг. Навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи розроблено положення про запобігання дискримінації (<https://cutt.ly/zRoJX3y>). Завідувачка лабораторією Романкова Лілія зазначила, що протягом останніх 10 років проводяться регулярні діагностичні опитування щодо потреб й інтересів здобувачів освіти і НПП, а також навчально-методичні семінари для кураторів груп. У ЗВО на постійній основі проводяться опитування стейкхолдерів (здобувачів освіти, НПП, менеджменту ЗВО) щодо якості реалізації освітнього процесу. Окрім цього, на ОПП поширена практика опитування здобувачів освіти після вивчення кожної окремої дисципліни (на платформі дистанційного навчання). Процедура моніторингу й оцінювання процесів забезпечення якості освіти здійснюється відповідно до Положення (<https://cutt.ly/lRoKLn5>). Це Положення має 10 анкет для опитування здобувачів освіти, викладачів, випускників, аспірантів та адміністрації ЗВО. Анкети містять до 50 запитань, а оцінювання здійснюється за бальною системою (від 1 до 5 балів). Результати опитування, проведеного з 07.09.2021 по 14.09.2021, засвідчили, що процеси забезпечення якості освіти отримали середню оцінку ~4,5 балів. На думку ЕГ бальна оцінка не добре підходить для оцінювання якості освітнього процесу, оскільки не дозволяє точно виявити співвідношення опитаних по варіантам відповідей кожного запитання. Також представлені анкети містять однаковий перелік запитань для всіх всіх груп опитуваних. Відсутність диференціації по питанням не дозволяє досконально вивчити думки різних стейкхолдерів. Для здобувачів освіти розроблено Студентський путівник (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Студентський_путівник_2019-20-24.11-1.pdf), що містить інформацію про структуру та цілі ЗНО, студентські організації та можливості, організацію начального процесу та дистанційне навчання, а також список документів щодо регулювання навчального процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує освітню підтримку в контексті організації навчання і викладання через спеціальний освітній портал d-learn, що також використовується і для дистанційного навчання. Організаційна підтримка здобувачів забезпечується на рівні деканату та кафедри (<https://kbe.pnu.edu.ua/>). Індивідуальна взаємодія викладачів зі здобувачами освіти реалізується під час спілкування з академічними групами. Під час інтерв'ювання НПП і здобувачі ВО підтвердили наявність тісної співпраці з будь-яких питань. Здобувачі Мар'яна Стефанець, Тарас Кузьмин самостійно обирали бази практики. Студентка Роксолана Козарчук запропонувала зустріч з випускниками. Випускниця Іваськів Анастасія була запрошеною для спілкування з магістрантами. Також здобувачі освіти і НПП спілкуються не лише в аудиторії, а й поза відведеним аудиторним часом. На відкритій зустрічі Ольга Тишко розповідала про те, що у 2021 р. представники цієї ОПП долучилися до святкування Всесвітнього дня вишиванки. Разом з АТ «Прикарпаттяобленерго» проводили заходи, присвячені підвищенню екосвідомості серед населення. Інформаційна підтримка здійснюється через кураторів. Для дистанційного спілкування викладачів з магістрами використовується платформа d-learn, де розміщені необхідні навчальні матеріали. Здобувачі й викладачі часто комунікують через соціальні мережі. Консультативна та соціальна підтримка здійснюється через викладачів та деканат. Здобувачі стверджують, що будь-які їхні питання вирішуються швидко. Проте експертною групою відмічено, що для такої комунікації недостатньо активно використовується офіційний сайт ЗВО, що могло б надати додаткових зручностей здобувачам.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даній ОПП немає осіб з особливими освітніми потребами. Однак ЗВО має все необхідне обладнання: пандуси, спеціальні туалетні кімнати, двері відповідної ширини, поручні та підйомач. Особи з особливими потребами можуть навчатися на ОПП дистанційно, використовуючи можливості порталу d-learn або за індивідуальним планом, що має бути затверджений не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчального року (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/09/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-628.pdf>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій чітка і знайома здобувачам освіти. Зі слів Голови студентського сенату Котурбаш Наталії, здобувачі ВО отримують всю необхідну підтримку. В кожній групі є представник студентського сенату, староста та профорг. Куратори регулярно проводять зустрічі на теми запобігання дискримінації, булінгу, корупції, сексуальних домагань тощо. На веб-ресурсі ЗВО прописані процедури вирішення

можливих конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/aRoZFCZ>). Здобувачі освіти зазначили, що конфліктних ситуацій не було. Навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи розроблено Положення про запобігання дискримінації (<https://cutt.ly/zRoJX3y>). Відділ по запобіганню корупції розробив і надав у відкритий доступ відповідні Положення та Методичні рекомендації (<https://vzv.k.pnu.edu.ua/%d1%84%do%bo%do%b9%do%bb%do%b8/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси дозволяють забезпечити досягнення цілей та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОПП. Освітнє середовище є безпечним, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів ВО. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з дискримінацією, корупцією тощо, яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Однотипні анкети опитування усіх зацікавлених осіб з бальною оцінкою не дозволяють вивчити думки, потреби і пропозиції стейкхолдерів з урахуванням їх ступеня залученості до освітнього процесу. Рекомендується переглянути анкети та оновити запитання таким чином, щоб вони дозволяли вивчати потреби й інтереси таргетних респондентів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наявні матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. ЕГ вважає, що критерій 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО діє ряд положень, якими регулюється розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОПП (<https://cutt.ly/NRWani7>, <https://cutt.ly/jRWacq2>). Періодичний перегляд ОПП відбувається щонайменше раз у три роки, що підтверджено проректором та гарантом. Підставою для такого перегляду може бути ініціатива та пропозиції гаранта ОПП, прийняття стандарту ВО, незадовільні результати оцінювання якості ОПП, зміни інфраструктурного складу, ресурсних умов реалізації ОПП. ОПП «Екологія» переглядалась у 2019 р. у зв'язку з необхідністю приведення у відповідність до Стандарту ВО та за результатами опитування здобувачів та консультацій із роботодавцями. Підтвердженням регулярного моніторингу та періодичного перегляду ОПП є протоколи розширених засідань кафедри біології та екології за участі студентів і представників роботодавців, зокрема протокол №2 від 25.11.2019 р., протокол №3 від 15.05.2020 р., протокол №4 від 19.05.2021 р., протокол №5 від 26.05.2021 р. (<https://cutt.ly/zRRid9o>, <https://cutt.ly/RRRiboT>, <https://cutt.ly/KRRiARQ>, <https://cutt.ly/KRRiNst>). Зокрема, цикл професійної підготовки розширено за рахунок ОК «Формування та розвиток екологічної мережі» (переміщено з блоку ВК), виведено з ОПП дисципліни «Стрес і адаптація біологічних систем» та «Бізнес планування в екології», розширено перелік вибіркового ОК. Проект освітньої програми оприлюднюється на офіційному сайті Університету (<https://cutt.ly/BRWp3U4>) для громадського обговорення з наступним урахуванням отриманих відгуків, пропозицій та зауважень. Проте, відсутність оприлюднених проектів попередніх редакцій ОПП на сайті Університету унеможлиблює простеження динаміки всіх змін щодо врахування рекомендацій стейкхолдерів та вимог ринку праці.

На думку експертної групи, ЗВО в цілому дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Опитування фокус-груп здобувачів та представників студентського самоврядування підтвердило їх залучення до процесів внутрішнього забезпечення якості ОПП. Здобувачі самостійно або через органи самоврядування можуть запропонувати зміни до ОПП, а також шляхом усного та анкетного опитування викладачами. Здобувачі ОПП беруть участь у розширених засіданнях кафедри біології та екології, де розглядаються питання вдосконалення ОПП (<https://cutt.ly/hR1NwKG>). Голова Студентського сенату Факультету природничих наук Петренко Тетяна та голова профкому студентів Факультету природничих наук Накладюк Петро є членами Вченої ради та безпосередньо беруть участь у процесі перегляду ОПП на її засіданнях. Результати соціологічного моніторингу «Викладач очима студента», що проводиться на базі сервісу <http://poll.pu.if.ua/> після закінчення навчальної дисципліни, використовуються для оцінювання якості викладання предмету конкретним викладачем. Центр забезпечення якості також проводить анкетування стейкхолдерів за ОПП, результати якого оприлюднені на сайті Університету <https://cutt.ly/ERxptKW> та сторінці кафедри <https://cutt.ly/BRWxvrx>. Останнє опитування свідчить про високу оцінку здобувачами ОПП (середня оцінка по опитуванню становить 4,44). Але, зважаючи на терміни проведення такого анкетування, здобувачі першого року навчання не можуть дати об'єктивну оцінку ОПП, про що зазначено і в п. 4.1 цього звіту. Під час онлайн-зустрічі здобувачі підтвердили факт проведення анкетувань.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Кафедрою біології та екології щонайменше раз в рік проводяться розширені засідання кафедри за участі представників роботодавців, що підтверджується оприлюдненими протоколами кафедри <https://cutt.ly/oRRaRQU>. На розширеному засіданні кафедри біології та екології 28.12.2018 р. начальник відділу економіки, природоохоронної діяльності, екологічного моніторингу, зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА Кульба П.М. вніс пропозицію щодо переведення ОК «Формування та розвиток екомережі» до блоку обов'язкових компонент навчального плану підготовки магістра з екології. Його пропозиція була схвалена та внесено відповідні зміни до навчального плану і ОПП "Екологія" другого (магістерського) рівня вищої освіти у 2019 р. (<https://cutt.ly/PRVPW3P>). За пропозиціями представників роботодавців також було оновлено змістовне наповнення освітніх компонент ОПП, хоча, наприклад, у протоколі №2 кафедри біології та екології від 25.1.2019 р. дана інформація не конкретизована щодо яких ОК були внесені пропозиції. Також роботодавці долучаються до перегляду та забезпечення якості ОПП через рецензування ОПП, гостьові лекції, семінари, тренінги (<https://pnu.edu.ua/blog/2019/11/25/16687/>), приймають участь в опитуваннях <https://kbe.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2021/10/Zvit-steykholdery-2021-101.pdf>. Гайдук Олег Ярославович, директор Галицького НПП, Ковтун Михайло Іванович, директор Дністровського регіонального ландшафтного парку входять у склад тимчасової ради стейкхолдерів галузі знань 10 Природничі науки Факультету природничих наук.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, яка проводиться викладачами кафедри біології та екології через особисті контакти та соціальні мережі. Сайт кафедри містить розділ «Наші випускники», де представлена інформація щодо кар'єрного шляху випускників. Періодично проводяться зустрічі з випускниками ОПП. Здобувачі ВО під час розмови з експертною групою підтвердили проведення такої зустрічі з випускницею ОПП «Екологія» Іваськів А.М., головним спеціалістом Управління державного агентства меліорації та рибного господарства. В Університеті створено Асоціацію випускників, про що проректор з науково-педагогічної роботи Шарин С. В. повідомив експертну групу на фінальній зустрічі.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В Університеті процедури внутрішнього забезпечення якості передбачають систематичний перегляд та оновлення освітніх програм, що дає змогу оцінити їх сильні та слабкі сторони. Система анкетувань стейкхолдерів створена на рівні Університету (Центр забезпечення якості <https://cutt.ly/2R1LuGO> та Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://cutt.ly/sRREyDh>), кафедри <https://cutt.ly/tRREgei> дозволяє здійснювати моніторинг результатів опитувань на засіданнях кафедри, вченої ради ФПН, ректорату. Це підтверджують зустрічі

експертної групи з гарантом ОПП, адміністративним персоналом та представниками допоміжних структурних підрозділів ЗВО. Результати опитувань <https://cutt.ly/eTpxlRR> містять пропозицію від адміністрації ЗВО, здобувачів та роботодавців щодо посилення підготовки з іноземної мови. Проект ОПП «Екологія» (2021 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/10/101-Project-op-mag-2021.pdf> демонструє оновлений зміст ОП щодо цієї пропозиції: введено нові ОК «Ekology: concepts and investigations», «Geoinformatic systems in ecology» (переведено з ВК та змінено на англomовний курс). Керівник центру забезпечення якості освітньої діяльності Кузь М.В. повідомив ЕГ про те, що пропозиції та зауваження за результатами акредитаційних експертиз аналізуються гарантами освітніх програм та розглядаються на загальноуніверситетському рівні, засіданнях Ради з якості. У ЗВО також функціонує Інститут гарантів <https://cutt.ly/ORVDn7h> та започатковано Інститут аудиторів внутрішньої системи забезпечення якості <https://cutt.ly/PRVJdzr>.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти акредитується вперше. На зустрічі з гарантом та НПП підтверджено врахування зауважень та пропозицій за результатами попередніх акредитацій інших ОП у ЗВО як на рівні кафедр, так і Університету в цілому, зокрема щодо посилення співпраці із стейкхолдерами. Керівник центру забезпечення якості освітньої діяльності Кузь М. В. повідомив, що Рада з якості як дорадчий орган систематично аналізує та розглядає ці питання на рівні ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Академічна спільнота ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» приділяє значну увагу культурі якості. За результатами зустрічей з адміністрацією, НПП та адміністративним персоналом експертна група впевнилась, що у ЗВО реалізуються заходи, покликані покращувати систему внутрішнього забезпечення якості. Враховуються пропозиції здобувачів та інших стейкхолдерів щодо удосконалення ОПП, поводиться активне їх залучення до освітнього процесу. Підтримується високий рівень професіоналізму викладацького складу. Існує чіткий розподіл обов'язків пов'язаних із системою якості між структурними підрозділами ЗВО. Політика та процедура дотримання академічної доброчесності ґрунтується на нормативних документах університету «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» які знаходяться у вільному доступі на сайті Університету (<https://cutt.ly/DRRP1AH>, <https://cutt.ly/CRRPCe7>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО розроблена та діє нормативна база, яка регулює питання розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здобувачі ВО та представники роботодавців активно долучаються до процесів періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Позитивною є практика опитування здобувачів не лише з якості освітньої програми, а й з оцінки певних навчальних дисциплін. В освітньо-науковому середовищі Університету відчувається сформована культура якості, що сприяє постійному вдосконаленню освітньої програми та освітньої діяльності. ЗВО постійно реалізує заходи, спрямовані на покращення системи внутрішнього забезпечення якості ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендується посилити практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОПП, зокрема створення електронної бази випускників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО має належну нормативну базу та дотримується процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Усі стейкхолдери залучені до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОПП. ЗВО реагує на виявлені недоліки та пропозиції щодо ОПП. Виявлені недоліки процедури опитування, практики збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників не є суттєвими та можуть бути виправлені в стислі терміни, таким чином, експертна група вважає, що критерій 8 відповідає рівню відповідності В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені чіткі, зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Всі документи, що містять означену інформацію, доступні на веб-ресурсі ЗВО у розділі «Публічна інформація» (<https://pnu.edu.ua/>) та навчально-методичного відділу (<https://nmv.pnu.edu.ua/>). Однак деякі документи не відкриваються (Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Типове положення про кафедру ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Положення про порядок призначення іменних стипендій Вченої ради). Окремо положення й інші документи, що регламентують права та обов'язки студентів, перелічені в Путівнику студента (<https://cutt.ly/4R2E3nc>). Під час дистанційної експертизи було підтверджено, що всі учасники освітнього процесу ознайомлені з даними документами, знають свої права та обов'язки і розуміють, де можуть знайти потрібну інформацію, у разі необхідності.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Поточна ОПП була затверджена у 2019 р. Зі слів гаранта ОПП і керівництва ЗВО, проекти освітньої програми та змін до неї оприлюднюються на веб-ресурсі завчасно, не пізніше, ніж за місяць до затвердження ОПП. Проект оновленої ОПП, електронна адреса для пропозицій і зауважень, а також термін подання зазначеної інформації містяться на веб-ресурсі за посиланням <https://cutt.ly/RR2TZk6>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОПП розміщена на веб-ресурсі ЗВО, є точною і достовірною. Повна інформація про ОПП (ОПП, навчальний план, пояснювальна записка, відомості про кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, проект ОПП) знаходиться за посиланням <https://cutt.ly/LR2I3u5> (Навчально-методичний відділ ЗВО – ліцензування й акредитація). Також інформація про ОПП, НП, силабуси, методичні рекомендації для обов'язкових і вибірковок ОК, самостійну роботу, практику, взаємодію зі стейкхолдерами знаходиться на сайті кафедри біології та екології (<https://cutt.ly/OR2Oxh1>). Документація знаходиться у вільному доступі, є публічною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація, представлена на веб-сайті ЗВО про ОПП, є доступною, чіткою та зрозумілою. Правила і процедури, права і обов'язки визначені для всіх учасників освітнього процесу, є задокументованими і реалізуються в межах цієї ОПП. При проведенні онлайн зустрічей підтверджено публічність діяльності ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Англomовна версія сайту університету не є інформативною. Рекомендується оновити та удосконалити англomовну версію сайту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

В ЗВО визначені чіткі й зрозумілі правила і процедури, котрі регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Під час аналізу критерію 9, виявлено недолік, який не впливає на позитивне враження від організації роботи ЗВО за даним критерієм. Траєкторія вдосконалення є зрозумілою та цілком може бути реалізована.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нікітченко Юлія Станіславівна

Члени експертної групи

Калин Богдана Миколаївна

Тодорович Олена Сергіївна